

Bojová činnost dělostřelectva při násilném přechodu vodního toku v hloubce nepřátelské bojové sestavy

Plukovník Emil Šrank

Vodní tok v hloubce nepřátelské bojové sestavy je téměř v každém případě překážkou v rychlosti pohybu dělostřelectva, v zásobování municí, ovlivňuje plánování a vedení palby z hlediska bezpečnostní vzdálenosti vlastních vojsk. Často se vyskytují také nepříznivé podmínky pro ukrytí bojové sestavy dělostřelectva před průzkumem nepřítele a pro řízení dělostřelecké palby z hlediska možnosti pozorování a opravování, zejména v těch případech, když je bráněný terén nepřítelem na protilehlém břehu převýšený a zalesněný.

Mělké vodní toky (s hloubkou vody do 1 m) může obyčejně přebrodit dělostřelecká jednotka svými tažnými prostředky, pokud nepřekážejí jiní činitelé (hrubá vrstva bahna nebo jemného písku na dně řečiště, příkré břehy atd.).

Není-li dostatek mostů nebo plovoucích prostředků odpovídajících svou únosností váze příslušného druhu děla a naloženého tahače, je možné při překonávání hlubokých (asi 2 m) a úzkých vodních toků (do 60 m) také u těžkých děl použít hlubokého brodění za pomoci navijáků; tahače se přepraví předem po mostě nebo na plovoucích prostředcích.

Široké (do 300 m) a hluboké vodní toky překonává dělostřelectvo po mostech vybudovaných z lehkých mostových souprav nebo na plavidlech připravených z pontonových soulodí. Je třeba hledat také možnosti a způsoby překonávání těchto toků dělostřelectvem hlubokým broděním.

Velmi široké vodní toky (nad 300 m) překonává dělostřelectvo za pomoci těžkých frontových přepravních prostředků (těžké mostové soupravy, vlečné lodě a těžké motorové čluny).

Bojová činnost dělostřelectva do přiblížení se vojsk k vodnímu toku

Dělostřelectvo v průběhu útočné operace svazu musí být připraveno nejméně jednou zabezpečovat násilný přechod širokého vodního toku, a vícekrát několik úzkých vodních toků.

Autor v článku řeší bojovou činnost dělostřelectva k zabezpečení násilného přechodu vodního toku za použití útvarů raketového dělostřelectva. Zabývá se činností dělostřelectva při přiblížení k řece, při násilném přechodu a při upnutí a rozšíření předměstí.

Velitel dělostřelectva svazu (svazku) se zabývá kromě palebného zabezpečení útoku vojsk také otázkami překonání toku v hloubce nepřátelské bojové sestavy přímo podřízeného a posilového dělostřelectva, usměrní svůj štáb na získání potřebných podkladů a položení požadavků na ženijního náčelníka již v přípravném období operace (boje). Možnosti a požadavky sladí vševojskový velitel při součinnosti. Před přiblížením útočících vojsk k vodnímu toku je nutné obyčejně provést součinnost znovu na základě skutečné situace, v plánech provést potřebné změny a včas vydat nutná (doplňková) nařízení.

Přepravy na vodních tocích zůstávají nadále citlivými místy pro pohyb (přemísťování) dělostřelectva a možnost použití atomových (chemických) zbraní nepřítelem na velké vzdálenosti tuto citlivost ještě zvětšuje. Použití vlastních atomových zbraní v dělostřelecké přípravě nebo před vysazením výsadků bude vyžadovat pečlivého a všestranného rozboru dané situace. Účinek každého atomového úderu bude třeba důkladně prokalkulovat, předně v těch případech, když budou cíle na protilehlém břehu blízko vodního toku a stanoví hranici bezpečnostní vzdálenosti vzhledem ke konkrétním podmínkám terénu a úkolu útočících vojsk. Tito činitelé často ovlivní do značné míry výšku epicenter vlastní atomové munice.

Používání zbraní hromadného ničení nepřítelem zabraňuje do značné míry využívat okolí vodního toku pro volbu bojové sestavy polního dělostřelectva. Palebná postavení bude třeba rozmístit tak, aby nebylo úderem nepřátelské atomové střelby vyřazeno několik baterií (jednotek) současně z boje.

Na úspěchu bojové činnosti dělostřelectva se značnou mírou podílí průzkum, jenž dává dělostřelectvu podklady pro palebné plánování, pro zabezpečení pohybu a zaujímání bojové sestavy. Již v přípravném ob-

dobí útočné operace (boje) prostudují hlavní dělostřelečtí funkcionáři svazu (svazků) mapy, snímky a geografické popisy vodních toků v pásmu operace a prostorů, na nichž se předvídá vedení boje o získání potřebného předmostí plánem operace. Na tyto prostory zaměří činnost průzkumu.

Před začátkem útočné operace vyhodnotí štáb dělostřelectva svazu zprávy agenturního průzkumu (hloubkového průzkumu, průzkumných jednotek zvláštního určení) a položí požadavky na fotografování průzkumnému letectvu (dělostřeleckým průzkumným jednotkám) potřebných prostorů u vodního toku. Zprávy získané hloubkovým průzkumem a z leteckých snímků se v dalším doplňují údaji (výsledky) vizuálního leteckého průzkumu, zprávami všeobecného a ženiijního průzkumu. Souhrn těchto výsledků může dát postačující podklady pro počáteční plánování bojové činnosti dělostřelectva před přiblížením se vojsk k vodnímu toku.

V závislosti na vzdálenosti vodního toku od výchozího položení útočících vojsk a tempa útoku je třeba opakovaného leteckého fotografování (doplňovaného vizuálním průzkumem) 12 až 14 hodin před přiblížením se útočících vojsk k vodnímu toku. Úseky fotografování se upřesňují podle průběhu operace — v pásmech svazků s největším úspěchem a na základě zpráv hloubkového průzkumu, jehož činnost nutno mimořádně zesílit a získat v první řadě údaje o pohybu a zasazování nepřátelských atomových zbraní, zejména raketových a kanónových. Velmi důležitými údaji pro dělostřelectvo je budování a obsazování obrany nepřítelem na protilehlém břehu vodního toku, budování a obsazení obranných zařízení na vodním toku, sloužícím pro přechody toku ustupujícím nepřítelem. Důležitými cíli pro dělostřelectvo jsou nepřátelské zálohy, místa nahromadění ustupujících vojsk nepřítele, místa skladů munice, pohonných hmot, štábů, spojovacích uzlů a radiolokačních stanic.

Do přiblížení se útočících vojsk k širokému vodnímu toku na několik desítek kilometrů podporuje dělostřelectvo boj pěchoty a tanků podle všeobecně platných zásad pro boj v hloubce nepřátelské obrany. Nepřítel vede obvykle boj na zdrženou, aby oddálil dobu příchodu útočících vojsk k toku.

V noci vede palbu obvykle jen část dělostřelectva svazu (svazků), takže odpočinek je možné zabezpečit řidičům vozidel a částí obsluh. Velitelé palebných jednotek

na pozorovatelnách se mohou postupně vystřídat s příslušnými specialisty (důstojníky průzkumu, schopnými veliteli čet, příslušníky štábů apod.), odpočívají poblíže pozorovatelů a vyžadují-li toho situace, ujmají se velení. Je-li dobře organizovaná práce a ocení-li správně dělostřelečtí velitelé situaci, lze zabezpečit nepřetržitost boje ve dne i v noci jak u palebných jednotek, tak i ve štábech při vytváření podmínek na nutné potřebnou dobu k odpočinku. V závislosti na sladění dělostřeleckého štábu, na míře zaměnitelnosti funkcionářů na velitelském stupni, stačí obvykle k zabezpečení velení 2—4 štábní důstojníci. Velitel dělostřelectva se střídá se svým náčelníkem nebo zástupcem.

Na základě upřesněného zámyslu boje velitelem svazu bude třeba upřesnit úkoly a bojové rozdělení dělostřelectva tak, aby bylo zabezpečeno tempo boje o přístupy k řece, vysazení výsadek a získání předmostí.

Předsunutý odřad svazku prvního sledu armády je třeba zesílit nejméně baterií protitankového dělostřelectva, 1 až 2 houfníkovými bateriemi 122mm ráže, četou až baterií raketometů a 1 až 2 bateriemi protiletadlového dělostřelectva. Má-li předsunutý odřad za úkol překonat vodní tok z chodu a v součinnosti se vzdušnými výsadek ovládnout předmostí, je výhodné přidělit mu také baterii armádního kanónového dělostřelectva s průzkumnými prostředky, aby velitel odřadu (velitel dělostřelectva) nemusel zdlouhavě vyžadovat palbu od nadřízeného velitele a aby byl schopen vést boj s nejvíce škodivými nepřátelskými bateriemi.

Svazkům v prvním sledu armády, které jsou určeny k tomu, aby první dosáhly vodního toku, obsadily nebo rozšířily předmostí, je třeba kromě ostatního přiděleného dělostřelectva zesílit armádním dělostřelectvem v hodnotě oddílu až brigády na svazek s potřebnými prostředky dělostřeleckého technického průzkumu. Tím bude umožněno veliteli dělostřelectva svazku podporovat útok na větší vzdálenost, vést boj s nepřátelským dělostřelectvem v pásmu útoku svazku a také s nepřátelskými zbraněmi hromadného ničení (taktické, atomové a chemické zbraně), aniž by zdlouhavě vyžadoval pomoc v palbě od velitele dělostřelectva armády.

Nebudou-li mít všechny svazky organické jednotky atomových zbraní, bude třeba prvosledovým svazkům přidělit po oddílu neřízených raket na svazek. Na oddíl nutno kalkulovat se 2—4 atomovými náboji pro

zabezpečení útoku k dobytí (rozšíření) předmostí na odrazení protiztečí, ke zničení atomových zbraní nepřítele nebo skupiny důležitých cílů.

Svazkům prvního sledu armády bude nutno přidělit po pluku protitankového a protiletadlového dělostřelectva nebo po oddílu řízených protiletadlových strel na svazek. Oddíly řízených protitankových strel bude možné přidělovat jen těm svazkům, v jejichž pásmu útoku je vhodný terén (výhodně položené ohbí vodního toku, poměrně rovný terén bez překážek nebo vyššího porostu) vzhledem k možnostem nezávadného navádění strel na cíle.

Armádní dělostřeleckou skupinu podle dosavadních zásad nebude vhodné vytvářet, jelikož její úkoly při dnešních útočných pásmech svazků a požadovaných tempech útoku mohou být včas plněny v rámci svazku. Rovněž velení této skupině z velitelských stanovišť armády by bylo velmi ztíženo, ne-li znemožněno.

Armádní speciální dělostřeleckou skupinu (zvláštní určení) bude vhodné vytvořit ze dvou až čtyř speciálních útvarů raketového dělostřelectva (s řízenými střelami), při čemž je nutno vycházet z kalkulace, aby tato skupina byla s to odpálit v kterékoli době nejméně 2–4 atomové střely současně na určené cíle v celé šířce pásma útoku armády. Kromě toho je žádoucí, aby tato skupina zabezpečila palbou styk se sousedními armádami. Zdokonalené rotační raketové střely dosahují poměrně velké přesnosti (chyby nepřesahují okruh účinků atomového výbuchu strel středních kilotonáží).

Po upřesnění zámyslu boje velitelem armády plánuje štáb dělostřelectva prostory pro bojovou sestavu armádní speciální dělostřelecké skupiny na celou hloubku operace. Na plánování přemísťování bojové sestavy armádní speciální dělostřelecké skupiny bude mít vliv kromě předvídaného tempa operace, rychlosti přesunu raketových útvarů a dostřelu také vzdálenost vodního toku od výchozího prostoru a možnosti montážních dílen.

Plánování prostorů pro rozmístění bojové sestavy armádní speciální dělostřelecké skupiny k zabezpečení násilného přechodu vodního toku bude vyžadovat nejméně dvě varianty, jelikož průměrné (plánované) tempo operace nemusí vždy odpovídat skutečné rychlosti postupu vojsk na přístupech k toku. Nepřítel zpravidla klade větší odpor a tempo útoku se snižuje; nemůže-li klást odpor z jakýchkoli důvodů (nedosta-

tek sil, prostředků atd.), pak se ovšem tempo nesníží, útočící vojska mají možnost snadněji překonat vodní tok a je nutné zabezpečit rychlé ovládnutí (rozšíření) předmostí.

Nejbližší prostory pro bojovou sestavu armádní speciální dělostřelecké skupiny k vodnímu toku je možné vybírat následovně: vyhledat na mapě bod na protilehlém břehu vodního toku přibližně ve středu útočného pásma obrany, vzít do kružítka (na dlouhém pravítku) nejmenší dálku dostřelu zvětšenou o 20–30 km a opsat oblouk od jedné hranice útočného pásma armády ke druhé hranici, čímž obdržíme nejbližší ohraničenou část prostoru pro (palebná) postavení k vodnímu toku; pak proděláme poloměr (části kružnice) o 5 až 10 km a opišeme z téhož bodu rovnoběžný oblouk. V části vytvořeného mezikruží, v souladu se zámyslem operace, po důkladném rozboru terénu a komunikaci je možné uspokojivě určit prvky bojové sestavy útvarů armádní speciální dělostřelecké skupiny.

Takto provedená volba prostorů pro bojovou sestavu armádní speciální dělostřelecké skupiny umožňuje zabezpečit násilný přechod vodního toku (při tempu útoku do 40 km za 24 hodin) při přesunu raketového útvaru na vzdálenost asi 100 km, rozvinutí montážních dílen a přípravu nejméně dvou atomových strel (v jedné dílně). Sniží-li se tempo útoku před vodním tokem (do 20 km za 24 hodin), mohou být raketové útvary armádní speciální skupiny použity na ničení důležitých cílů (zbraní hromadného ničení nepřítele, vážných odporů atd.) nebo na odrazení silných protiztečí nepřítele, pokud na to nestačí prostředky svazků.

Výběr vzdálenějších prostorů pro bojovou sestavu armádní speciální dělostřelecké skupiny bude záviset především od největšího dostřelu atomových raket. Při výběru prostorů palebných postavení u atomových raket s dostřelem asi 150 km je možné postupovat takto: vzít v úvahu místa předvídaná pro vytvoření předmostí na vodním toku, vyhledat na mapě body vzdálené od protilehlého břehu 15–25 km, vzít do kružítka (na pravítku) největší dostřel rakety s atomovou hlavicí a opsat z vyhledaných bodů oblouky; tím dostaneme zadní hranici prostorů palebných postavení. Podle plánu operace, rozboru terénu a komunikaci se určí v okolí hranice jednotlivé prvky bojové sestavy skupiny.

Provedený výběr prostorů palebných

postavení armádní speciální dělostřelecké skupiny uvedeným způsobem umožňuje zabezpečit násilný přechod vodního toku (při tempu útoku do 60–70 km za 24 hodin), při čemž každé dílny mohou připravit nejméně dvě atomové střely v těchto prostorech do doby dosažení vojsky vodního toku a zúčastnit se na zabezpečení ovládnutí předmostí.

Přemísťování bojové sestavy armádní speciální dělostřelecké skupiny je výhodné plánovat po útvarech. V prostorech, kde se předvídají vážné odpory, je možné plánovat vzdálenost přemístění odpovídající asi 70 % dostřelu atomovými raketami. Nepřetržitost palby lze zabezpečit útvarem, jenž zůstává v palebném postavení atomovou municí a na větší vzdálenosti (150 a více km) municí tříštivotrhavou nebo chemickou. Vyžaduje-li situace připravit v nových prostorech více atomové munice, pak je třeba ponechat tříštivotrhavou municí u útvarů zůstávajících v palebných postaveních a jejich montážní dílny přesunovat na zesílení k útvarům v nových prostorech (nemůže-li zesílení provést front).

Rychlé a velmi rychlé tempo operace (100–200 km za 24 hodin) mohou úspěšně zabezpečovat raketové útvary s dostřelem atomových střel na několik stovek (300 až 400) km. Tyto útvary patří mezi frontové raketové prostředky.

Podle tempa útoku bude vhodné rekonoskační skupiny k vyhledávání potřebných míst pro prvky bojové sestavy raketového dělostřelectva zařadit do hlavních sil předvojů nebo předsunutých odřadů svazků prvního sledu, aby měly dostatek času provést odpovědně nejněžnější práce do příjezdu prvních palebných jednotek. Vzhledem ke značným vzdálenostem mezi palebnými jednotkami bude třeba stanovit jednu rekonoskační skupinu na oddíl a do skupiny zařadit také potřebné topografické orgány.

Útvary raketového dělostřelectva musí dosáhnout úplné pohotovosti k odpálení nejpozději do doby, kdy předsunuté odřady (předvoje) prvosledových svazků dosahují čáry vzdálené 10–15 km od vodního toku. K získání každého předmostí bude nutno kalkulovat s přípravou následujícího množství střel: na sražení nepříteli vedoucího boj na zdrženou (předmostí na straně toku k útočícímu) 2–4 tříštivotrhavé a chemické střely (nebude-li s to tento úkol rychle zvládnout dělostřelectvo příslušného svazku), na zabezpečení vysazení výsadek 1–2 atomové střely, na jiné důležité cíle

(zbraně hromadného ničení, blízké zálohy) 1–2 atomové střely a zálohu munice — nejméně 1 kus; celkem 3–5 atomových střel a 2–4 tříštivotrhavé nebo chemické střely. Podle konkrétních podmínek je nutno dát včas pokyny pro práci montážních dílen a za nedostávající se střely včas vyžádat úder frontových prostředků.

Počet armádních dělostřeleckých protitankových záloh je vhodné vytvořit podle svazků v prvním sledu armády — na svazek kalkulovat hodnotu protitankového pluku. Oddíly protitankových řízených střel mohou ničit tanky s hrubým, až 450mm (stejnorodým) ocelovým pancířem; pro zasazení do boje však vyžadují vhodný terén a není-li možné vytvořit z baterií dva sledy, je nutno zabezpečit prostřelování sektorů naváděcích zařízení do 800 m od nich jinými protitankovými prostředky. Jak se osvědčí v boji proti tankům opatřeným ochrannými (perforovanými) plechy, popřípadě také různorodým pancířům (např. kombinace ocele a těžko tavitelných hmot jako je cement asbest aj.) na nejdůležitějších částech tanku proti kumulativnímu efektu střel, zůstává zatím otevřenou otázkou.

Armádní dělostřelecké protiletadlové skupiny se mohou vytvořit z útvarů protiletadlového dělostřelectva a řízených protiletadlových střel. Počet skupin se řídí počtem a důležitostí objektů, které vyžadují prvořadého zabezpečení. V úvahu se bere také charakter činnosti nepřátelského letectva. Především je třeba plánovat protivzdušnou obranu nerušeného příchodu vojsk k řece, přepravu vojsk a bojovou činnost vojsk na předmostí, pokud na to nestačí prostředky svazků prvního sledu. Dále je třeba chránit bojovou sestavu i pochodové proudy reaktivního a polního dělostřelectva, armádní sklady a jiné důležité objekty (velitelské stanoviště, citlivá místa na komunikacích aj.).

V době přibližování se útočících vojsk na několik desítek kilometrů k vodnímu toku, v závislosti od tempa útoku a pokynů nadřízených, velitel dělostřelectva prvosledového svazku se svým štábem ocení situaci, provede potřebné kalkulace a může postupovat zhruba podobně jako velitel a štáb dělostřelectva armády. Tyto orgány však berou v úvahu konkrétní situaci vlastního svazku, jeho úkoly a vlastní možnosti. Je důležité projednat se ženijním náčelníkem organizaci přepravy dělostřelectva a splánovat ji.

Přiblíží-li se předsunutý odřad (před-

voj) na 10—15 km k (širokému) vodnímu toku, je nutno, aby měl svazek přípravou aspoň část jednotek atomových zbraní v palebném postavení. Vzdálenost palebných postavení raketového dělostřelectva (neřízené střely) je vhodné volit tak, aby měly dostřel asi na 5 km za vodní tok, tj. na vzdálenost 20—30 km od vodního toku a podle dalšího vývoje situace předvídat jejich další přemístění (8—12 km od vodního toku).

Ostatní dělostřelectvo svazku prvního sledu zabezpečuje útok podle zásad platných pro pronásledování nebo na obranu spěšně zaujatou nepřítelem až do přiblížení se vojsk k toku. K urychlení likvidace odporů je používat část dělostřeleckých jednotek (raketometů) na přímou střelbu, čímž se také šetří munice. Brání-li nepřítel předmostí houževnatě s větším počtem sil,

Dělostřelecké zabezpečení násilného přechodu vodního toku

Použití zbraní hromadného ničení, zejména dosažení velké přesnosti u speciálního raketového dělostřelectva a použití výsadků, hlavně vzdušných, umožňuje ovládnutí vodních toků různých šířek z chodu. Úspěch závisí na dobré organizovanosti práce, včas vydaných pokynech, součinnosti, smělosti a houževnatosti vojsk. Kázeň zamezuje zbytečným ztrátám na lidech i technice a umožňuje splnění tak náročného úkolu.

Nejvíce nepříznivým případem při násilném přechodu vodního toku pro útočící vojska je ten, když nepřítel klade houževnatý odpor v obraně předmostí před vodním tokem a svazky nemohou obejít chráněný úsek vzhledem na obtížný terén pro přechod toku na jiných místech. Pomocí atomových zbraní a dělostřelecké palby je možné i takové překážky rychle zdotat.

Je-li hloubka předmostí nepřítele malá (do 6 km) před všemi svazky v prvním sledu armády, je možné zahájit současně dělostřeleckou přípravu v armádě na nepřátelské předmostí; bude nutno rozdělit ji na dvě části — zabezpečit dobytí nepřátelského předmostí a pak násilný přechod toku. Dosáhne-li některý svazek dříve blízkosti toku, zahájí se dělostřelecká příprava obyčejně v jeho prospěch.

Dělostřeleckou přípravu je vhodné zahájit atomovými údery, na něž je navázána palba ostatního dělostřelectva. Jsou-li vhodné terénní podmínky na přilehlém břehu, je výhodné použít velkou část (30—50 i více %) dělostřelectva z odkrytých nebo

naváže dělostřelectvo svou palbu na palbu atomových zbraní.

Nepřítel obvykle vytváří na přístupech k vodnímu toku předmostí, čímž sleduje dva cíle: buď zadržet postup útočících vojsk, získat čas pro přípravu obrany za řekou a své vojska útočnicka pod atomové údery nebo udržet za každou cenu předmostí pro přechod do útoku. Hlavním úkolem průzkumu, kromě získání údajů o zbraních hromadného ničení nepřítele, bude odhalit zámysl nepřítele.

Cílem útočících vojsk je překonat vodní tok z chodu za pomoci výsadků, což umožňuje udržet vysoké tempo operace a stojí také méně ztrát. Z těchto důvodů je nutné věnovat velkou péči včasným přípravám do přiblížení se útočících vojsk k vodnímu toku. Věnovaná péče v přípravách se odrazí příznivě na výsledcích.

polozakrytých palebných postavení. Nejdůležitějšími cíli dělostřelecké přípravy jsou zbraně hromadného ničení nepřítele, objekty jeho obrany, místa velení (svazků, svazů) a zálohy. Délku dělostřeleckých preparád lze ohraničit dobou trvání nejvíce nebezpečné radiace pro útočící (připravena k vysazení) vojska než mohou vystoupit (být vysazena) do zasažených prostorů a dobou potřebnou na překonání bezpečnostní vzdálenosti pozemních vojsk. Podle množství atomových úderů, jejich vzájemných vzdáleností, povětrnostních podmínek a terénu je třeba počítat s průměrnou dobou trvání 30—40 minut.

Ve stanovenou dobu na rozkaz vševojskového velitele vyrazí tanky a pěchota z výchozího položení na zteč předmostí a když se přiblíží na bezpečnostní vzdálenost, žádá o zastavení (přeložení) palby a dělostřelectvo může přejít k podpoře útoku. Je-li obrana na nepřátelském předmostí desorganizována a solidně umlčena (pěchota a tanky nenarážejí na vážnější odpory), je možné podporovat útok palbou na vyžádání a podle pozorování příslušných velitelů (praporů, oddílů).

Přibližuje-li se postupně pěchota a tanky k hranici bezpečnostní vzdálenosti účinků atomových zbraní určených k rozvrácení a umlčení nepřátelské obrany na protilehlém břehu toku, vydá včas rozkaz velitel svazu k odpálení těchto střel veliteli dělostřelectva a pokyny (rozkazy) pro vysazení vzdušných výsadků. Rovněž dělostřelectvu je třeba stanovit čáru, za níž nesmí

vést palbu v prostoru vysazení výsadků bez vyžádání jejich velitelů, zejména v těch případech, když obrana nepříteli není položena přímo u vodního toku. S výsadky jsou vysazováni také dělostřelečtí velitelé (důstojníci) s rádiovými stanicemi od kanónových brigád (oddílů) schopní řídit palbu podle požadavků příslušných velitelů vysazených praporů (svazků) a podle vlastního pozorování.

První sledy pěchoty po dosažení vodního toku se přepraví na protilehlý břeh na plavidlech i se svými protitankovými zbraněmi, minomety a municí. Lehká protiletadlová děla by bylo vhodné vybavit nafukovacími „ochrannými pásy“ (pro odlehčení děla ve vodě) a vlekem motorových člunů dopravit na protilehlý břeh popřípadě do palebných postavení. Podobně je možné postupovat také v přepravě 30mm kanónů protiletadlového dělostřelectva. Zaměřovače děl (dalekohledy) ve skříňkách se uloží na čluny. S prvními sledy pěchoty se přepraví velitelé jednotek divizního dělostřelectva s pojítky pro řízení palby oddílů.

Jsou-li mezi vysazenými výsadky a pozemními vojsky na břehu toku nepřátelské odpory, dají se rychle zlikvidovat přímou střelbou děl nebo tanků. V takových případech je nutno včas na to upozornit velitele vysazených jednotek. Je-li terén v okolí cílů nevhodný pro použití přímé střelby (mohou-li nastat odrazy), je třeba pro ničení odporů určit houfnicové jednotky se zkušenými veliteli baterií a při střelbě postupovat velmi opatrně. Z vymezeného úseku terénu nesmí palba vybočit; v noci je nutné ohrazení vytyčit světly (rozložit ohně). Osvětlovacího střílníka je žádoucí používat v omezené míře na osvětlení cílů a při zastřelování, nedopustit osvětlování přepravy a vlastních vojsk.

S druhými přepravovanými sledy pěchoty je výhodné přepravovat také divizní

protitankové dělostřelectvo s municí. Unitární (nedělené) střely v truhlicích je možné přepravovat i pod vodou (v nafukovacích gumových vlečných člunech), bude-li předem provedeno utěsnění spoje granátu s nábojnici, popřípadě zápalkového šroubu (kukly zapalovače) vodotěsnou hmotou, aby se nedostala voda do nábojnic (k citlivým součástkám zapalovačů).

Pro získání předmostí na protilehlém břehu odpovídající asi polovině dostřelu divizního dělostřelectva je vhodné začít s přepravou jeho jednotek na druhý břeh, nejlépe po oddílech. Možnost použití atomových zbraní nepříteli nedovoluje kanalisovat přepravu dělostřelectva na 1–2 mosty, zejména u širokých vodních toků a bude proto třeba počítat také s hlubokým broděním divizního, popřípadě i těžkého dělostřelectva, pokud to charakteristiky vodního toku dovolí. Využitím působení Archimedova zákona a odlehčením děla nafukovacími „ochrannými pásy“ je možné i těžká děla přepravit přes široký a hluboký vodní tok střední rychlostí proudy vody hlubokým broděním pomocí motorových člunů nebo ocelových lan a navijáků. Těmito opatřeními je možné přepravu dělostřelectva rozptýlit, zmenšit tak jeho zranitelnost při přepravě a zmenšit zatížení mostů.

Palebná postavení bude možno určovat aspoň na vzdálenost dvojitého poloměru ničivého účinku atomové munice střední kilotonáže od okraje vodního toku, aby nemohl nepřítel jedním úderem ničit vojska na přepravě i bojovou sestavu dělostřelectva.

Reaktivní dělostřelectvo může začít s přepravou, když přesáhne hloubka předmostí vzdálenost odpovídající jeho polovičnímu dostřelu. Tento druh dělostřelectva je nutno přepravovat na středních a těžkých přepravních prostředcích.

Dělostřelecké zabezpečení upevnění a rozšíření předmostí

Snahou útočících vojsk je rychle rozšířovat předmostí do hloubky a šířky, jelikož zrovna tak citlivým místem je pro ně plytké a úzké předmostí jako místo přepravy před údery nepřítelů. Rychle rozvinutý a cílevědomě řízený průzkum vytváří dobré předpoklady pro úspěch.

Dělostřelectvo zabezpečuje upevnění a rozšíření předmostí palbou z odkrytých i ze zakrytých palebných postavení ničením odporů, umlčováním nepřátelského dělostřelectva (odpalovacích zařízení) a odražením

protiztečí (protiútoků). Po přepravě na předmostí musí mít divizní dělostřelectvo také kumulativní střelivo pro boj s nepřátelskými tanky (obrněnými vozidly). Všechno divizní dělostřelectvo musí být připraveno na vedení boje z odkrytých palebných postavení.

Ženíjná jednotka střežící tok vody a ničící překážky (miny, klády atd.) pouštěná nepřítelům pro proudy toku za účelem ru-

šení (ničení) přeprav je možné přidělit dělostřeleckou četou nebo baterii 122mm houfnic k ochraně její činnosti a k pomoci při ničení překážek (palbou).

Protitankové dělostřelectvo zaujímá postupně dosažené čáry a objekty v pohotovosti odrazit protizteče nepřátelských tanků a pěchoty. Palba praporečnického a plukovního dělostřelectva musí být velmi pečlivě organizována pro boj s nepřátelskými tanky. Kromě toho toto dělostřelectvo bude používáno k ničení odporů bránících postupu pěchoty a tanků. Dělostřelecké protitankové zálohy v hodnotě větší než baterie bude nutno rozptylovat podle terénu (komunikaci) na předmostí tak, aby mohly být v krátké době zasazeny proti nepřátelským tankům na libovolném směru.

Armádní protitankové dělostřelectvo se přepraví na předmostí po částech za divízemí prvního sledu obyčejně po plucích a podle situace zaujímá vyčkávací postavení nebo připravuje protitankové rajóny. V každém případě však musí být připravena zasáhnout na ohrožený směr.

Správně řízená palba reaktivního dělostřelectva založená na hodnověrných, včasných a přesných údajích průzkumu, zabezpečuje zničení atomových zbraní nepřítele, odrazení protiútoků a rychlé pronikání vojsk do hloubky obranné sestavy nepřítele.

Dělostřelecká protiletadlová obrana je zaměřena předně na ochranu vojsk útočících na předmostí, na ochranu míst přeprav a postavení raketových zbraní.

V závěru je nutno zdůraznit možnost překonání širokých vodních toků pozemními vojsky z chodu za pomoci dobře organizovaného průzkumu, důsledného řízení palby atomových zbraní a dělostřelectva v součinnosti s ostatními druhy vojsk, zejména ženijními a výsadky. Armády imperialistických mocností zavádějí hromadně do výzbroje protitankové řízené střely pro jejich přesnost a účinek na ocelový pancíř. Je třeba prozkoumat „kumulativní efekt“ na nestejnorodý pancíř a podle výsledků posoudit hodnotu těchto střel.

Používání zbraní hromadného ničení nedovoluje kanalisovat přepravu vojsk přes široký tok jen na několika místech, jelikož nikdo nemůže zaručit, že bude s to předem zničit všechny atomové (raketové) zbraně nepřítele a letouny na daném bojišti. Tato skutečnost nás nutí hledat další možnosti přepravy vojsk přes široké vodní toky, předně urychlit přepravu, zmenšit citlivost přepraviště a snížit účinky atomových zbraní nepřítele.

U dělostřelectva bude třeba přezkoušet možnosti hlubokého brodění z těchto hledišek (přímo u vojsk):

- jak široké a hluboké vodní toky a při jaké rychlosti proudu mohou překonávat hlubokým broděním naše děla, aby se bezpečně a včas dostala na protilehlý břeh a byla schopna hned plnit úkoly;
- do jaké míry bude nutno brodící děla „zlehčit“ aby snadno překonávala nepříznivé dno vodního toku (řídý písek, bláto, balvany) pomocí nafukovacích „ochranných pásů“ a nepřevracela se při rychlých nebo velmi rychlých proudcích vodních toků — provedené propočty ověřit praxí, popřípadě je upravit pro různé druhy děl;
- jaké množství tahačů (automobilů) naložených municí (spojovacími a ženijními prostředky) bude třeba přepravit souběžně s děly;
- jak připravit munici pro přepravu pod vodou z hlediska utěsnění před vodou a na přepravních prostředcích;
- které ženijní přepravní prostředky se osvědčí nejlépe pro daný dělostřelecký materiál vzhledem k charakteristikám toku a jak zlepšit jejich možnosti.

Výzkumná a vývojová střediska by měla prověřit „kumulativní efekt“ na různorodém pancíři (vrstva ocele, cementu s asbestem) a také při ochraně pancíře hrubým plechem vzdáleným a upevněným od pancíře na 20—50 cm. V obou případech je třeba očekávat snížení „průpalnosti“. Od výsledků pak bude záviset, do jaké míry je vhodné zavádět v armádě jednotky (útvary) protitankových řízených střel. Je samozřejmé, že na zavádění těchto zbraní mají vliv vlastnosti pancéřování tanků a obrněných vozidel ve výzbroji, popřípadě ve vývoji kapitalistických armád.

Tyto výsledky by mohly ovlivnit zlepšení pancéřování našich tanků (obrněných vozidel) bez značných rozdílů v jejich váze.

Автор решает боевые действия артиллерии в целях обеспечения форсирования водного рубежа в условиях применения частей ракетной артиллерии, анализируя действия артиллерии при подходе к реке, форсировании, закреплении и распространении плацдарма.
